

# Composteren, lastig?

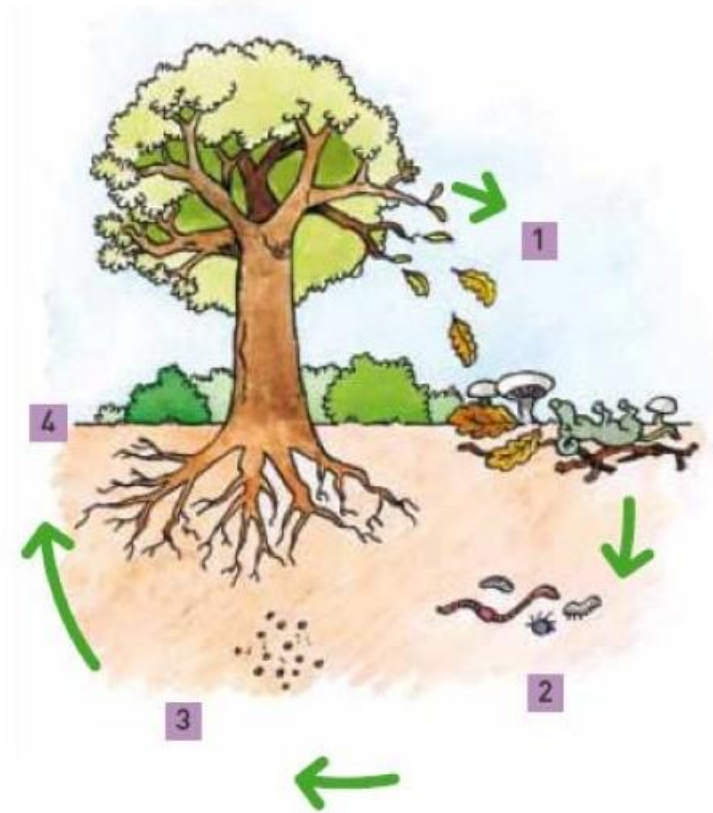
Hoe maak ik goede compost, en wat is dat?

Danny van der Schoot 11-6-2023

## Wat is dat eigenlijk, composteren?

Het afbraak proces van de natuur: zorgen dat alle in organisch materiaal vastgelegde voedingsstoffen weer als mineralen beschikbaar komen voor planten.

Dieren kunnen vaste stoffen eten, planten kunnen alleen opgeloste stoffen opnemen.



## Wat zijn je vriendjes bij het composteren?

- ▶ Verkleiners: afvaeters zoals springstaarten, pissebedden, slakken
- ▶ Mengers: regenwormen
- ▶ Verteeders: Schimmels en bacteriën

Bacteriën en schimmels zijn verreweg de grootste groep in gewicht!

# Vrienden



# Hoe maak je de omstandigheden optimaal voor composteren?

- ▶ Fijnmaken materiaal
- ▶ Zorg voor een goede vochtigheid
- ▶ Zorg voor voldoende zuurstoftoevoer in de hoop.
- ▶ Zorg voor voldoende warmteopbouw, maar niet te warm.
- ▶ Maak uitwisseling met de ondergrond mogelijk

# Wat gebeurt er dan?

- ▶ Alle diertjes, schimmels en bacteriën eten om te groeien. Wormen eten de prut op en scheiden gemengde aarde met humusdeeltjes weer uit. Pissebedden en springstaarten eten deeltjes op en poepen verkleind materiaal uit. Tijdens al dat eten komt onherroepelijk warmte vrij. Die warmte verwarmt de broeihoop tot rond de 30 graden Celsius. Dat is de temperatuur waarbij bacteriën en schimmels optimaal hun werk kunnen doen. Als de temperatuur te hoog wordt, boven de 50 a 60 graden, gaan veel bacteriën dood!
- ▶ Maar een dergelijke hoge temperatuur doodt wel alle ziektekiemen en onkruidzaden in het opgebrachte materiaal.

# Composthoop, Pallets of compostvat?



# Hoe maak je een goede composthoop?

- ▶ Op kale grond.
- ▶ Minimaal één vierkante meter, anders koelt hij te veel af. Maar ook niet te groot, anders wordt hij te warm. Stroken van een meter breed voldoen.
- ▶ Opbouw in dunne lagen: versnipperde takjes, blad, plantenresten, gemaaid gras, aarde enz.
- ▶ Eventueel toevoegingen als compostversneller of gesteentemeel, om de zuurgraad te verbeteren, of schimmels tegen te gaan.
- ▶ Tot ongeveer 80 cm a 100 cm opbouwen.





# Pallets

- ▶ Rendabel bij minimale tuin van ongeveer 400m<sup>2</sup>
- ▶ Start links en vullen (verzamelbak/wachthoop tot min 1m<sup>3</sup>),
- ▶ Omgooien naar bak 2 en eventueel bevochtigen of indien te droog bruin (koolstofrijk) materiaal toevoegen
- ▶ Vervolgens na enkele weken omgooien naar bak 3 en afdekken, na enkele maanden is compost gereed



# Compostvat



- ▶ Rendabel bij kleine percelen,
- ▶ Plaatsen op tegels,
- ▶ Start met vullen laag bruin (Koolstofrijk) materiaal, (dorre bladeren, takjes, stro, zaagsel houtsnippers)
- ▶ Vervolgens in lagen: groen (stikstofrijk), bruin materiaal en eventueel laagje mest (bruinmateriaal op voorraad houden)
- ▶ Eventueel bevochtigen of indien te nat, bruin materiaal toevoegen
- ▶ Met beluchtingsstok wekelijks luchtkokers maken of na enkele weken omgooien om zuurstof toe te voegen,
- ▶ Na enkele maanden is compost gereed en aan de onderzijde weg te halen

# Hoe onderhoud je een composthoop?

- ▶ Zorgen voor voldoende vochtigheid: soms begieten.
- ▶ Afhankelijk van de tijd van het jaar omkeren: boven naar onder, door een nieuwe hoop ernaast te maken.
- ▶ Grotere stukken alsnog fijner maken en onder in de composthoop leggen.

# Wat je ook kunt vinden.



# Wanneer is compost klaar?

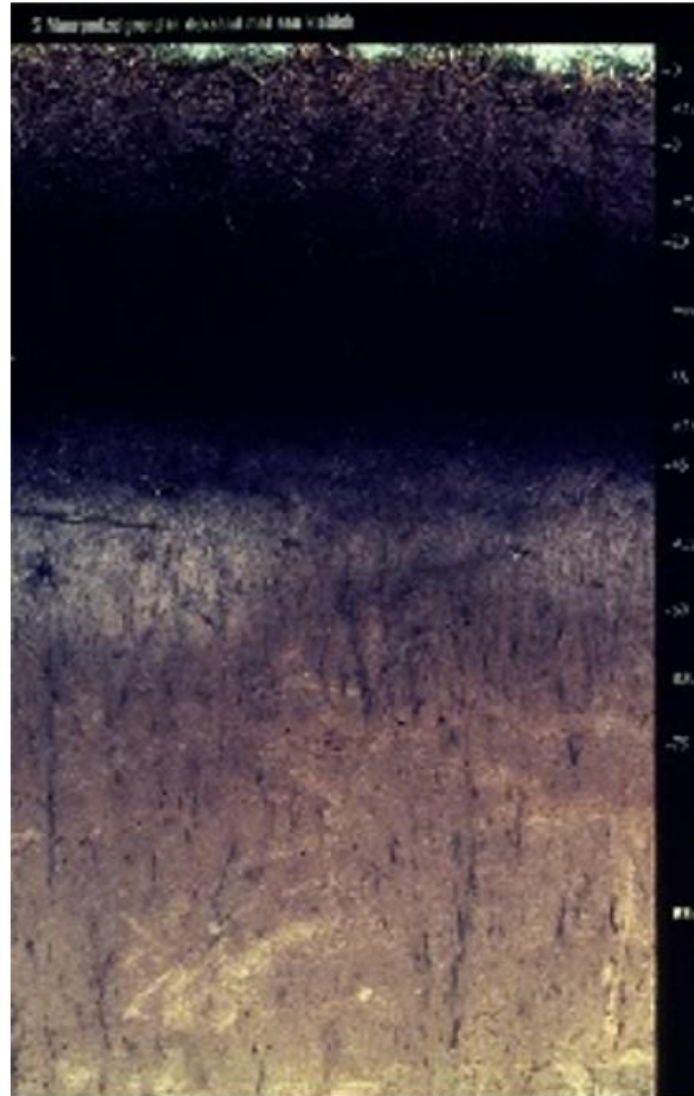
- ▶ Als er geen andere geur meer te ruiken is dan aardegeur.
- ▶ Als het materiaal zo fijn is dat het wel vochtig aanvoelt, maar toch tussen de vingers gewreven kan worden.
- ▶ Compost eventueel zeven en de rest weer in de composthoop onderbrengen.

- ▶ <https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fyoutu.be%2Fd80bkCm0Pvg&data=05%7C01%7Cdanny.van.der.schoot%40enexis.nl%7Ce3dcd9c8274cc796c808db6a4bda14%7Cad89fa4fe4a04ddb9d18f7eeec649ffc%7C0%7C0%7C638220646250810685%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWIjoiMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzliLCJBTil6Ik1haWwiLCJXVCi6Mn0%3D%7C3000%7C%7C%7C&sdata=VtQUuLFhTS4%2B9LY6hH%2FXVeQCxe9rn5k1yiv%2By47kEW0%3D&reserved=0>

## Wat is het verschil met humus?

Humus is óók verterend plantenmateriaal, onder invloed van bacteriën, schimmels, enz.

Maar dan op natuurlijke wijze ,van afgevallen blad, nootjes en zaden, meestal maar een beperkt aantal stoffen, en in een zo dunne laag dat er geen temperatuurverhoging optreedt. Mineralen komen langzaam vrij, maar door het grote oppervlak (heel veel klein materiaal) is het toch een langdurige voeding voor de planten.



## Wat moet je niet bij de composthoop gooien?

- ▶ Onkruiden met zaden. Grote kans dat de hoop niet warm genoeg wordt om alle kiemen te doden.
- ▶ Aardappelschillen. Kans dat je zo aardappelziekte of bruinrot in de compost brengt, die je later tussen de aardappels gooit.
- ▶ Dus ook geen tomatenresten! Of oude aardappelplanten die besmet zijn.
- ▶ Oude blad en stengels van bonen. Ook dat kan ziektes in de compost brengen.
- ▶ Wortels van kweek e.d. die blijven leven, sterker nog, ze tieren in de composthoop!
- ▶ Gekookt of gebakken materiaal. Dit geeft grote kans op totaal verkeerde rottingsbacteriën en schimmels, die je hoop verzieken.
- ▶ Dikke lagen grasmaaisel of bladeren. Die sluiten de hoop af van de lucht, waardoor een anaerobe vergisting ontstaat. Met slecht resultaat!



# Afvoeren en weggooien/verbranden!



# Waar gebruik je compost voor?

- ▶ Als voeding voor planten in hun groeitijd, dus een aanvangsbemesting aan het begin van het groeiseizoen. Denk er om, compost en humus geven langzamerhand hun voedingsstoffen af. Compost wat sneller dan humus. Bij snelle voeding ( koolsoorten, wortelgewassen, tomaten, sla) werkt toevoeging van stoffen in oplosbare vorm (kunstmest) sneller.
- ▶ De humus dient meteen als dekking tegen uitdroging en zonnebrand. Minder last van aardvlooiën.
- ▶ Ook kan compost en humus in de winter al worden neergelegd, als vorstbescherming bij overblijvende planten.
- ▶ Niet neerleggen bij bonen en alle andere peulvruchten. Die maken zelf genoeg stikstof uit de lucht. Daar eerder aanvulling met gesteentemeel ( o.a. magnesium, fosfaat).

# Beleid VTV Daalhof

- ▶ Er komt een nieuwe palletcompost locatie, (verplaatsing van locatie nabij kersenboom naar locatie mestkuil voor gemeenschappelijk gebruik)
- ▶ Eerst overleg met beheerder (Danny van der Schoot) alvorens materiaal toe te voegen



- ▶ Algemeen
- ▶ Streven dat ieder lid zelf gaat composteren (stimuleren) op eigen perceel teneinde afvalstroom groene bakken te verkleinen
- ▶ Nieuwe leden eventueel verplichten/stimuleren om op eigen perceel te composteren (nog in ledenvergadering te bespreken)
- ▶ Inventariseren bij bestaande leden om ongebruikte compostvaten te doneren aan het bestuur. Deze kunnen dan aan nieuwe leden ter beschikking worden gesteld.

Dank u voor uw aandacht!

